

Valik harjutusi eesti keele postkaartide jaoks

Tervitused ja hüvastijätud

Grupp töötab paarides, harjutab fraase ja täiendab kaardil olevat veel omapoolsete tervitus- ja hüvastijätufraasidega. Saab arutleda, milliseid neist sobib kasutada õpetajaga, pereliikmetega, sõpradega ja võõraste inimestega. Seejärel teevad õpilased paarides dialooge, võttes erinevaid rolle (sõber, laps, õpetaja, võõras ja tuttav inimene jne).

Liiklusvahendid

See postkaart võimaldab lisaks uue sõnavara õppimisele harjutada erinevaid käändeid: kaasäitlev ja kohakäanded (eraldi rõhk Eesti kohanimede lühikesel sisseütleva, näiteks: Ma sõidan Rakverre), samuti erinevaid küsisõnu.

Grupp töötab koos. Arutletakse, millised liiklusvahendeid on veel olemas, aga sellelt kaardilt puuduvad (lennuk, mootorratas, mootorpaat jne). Õpetaja kirjutab puuduvate liiklusvahendite nimetused tahvlile.

Õpilased kirjutavad tahvlile (vihikusse, paberile) küsisõnad, mille abil saab piltide kohta küsimusi moodustada: Millega? Miks? Kellega? Kuhu? Millal? Kui kaua?

Seejärel küsivad õpilased küsimusi ja siis nimetasid ka isiku, kes peab nende küsimusele vastama. Küsimused on näiteks: Kuhu te sõidate nädalavahetusel? Kellega sa sõidad suvel puhkusele?, Millega sa sõidad Tallinnast Helsingisse?, Millal läheb rong/buss Tartusse? jne.

Seejärel räägivad õpilased paarides, millega neile meeldib sõita ja kuhu nad missuguse sõiduvahendiga sõidavad. Iga õpilane teeb oma vestluspartneri reisieelistustest ja -harjumustest kaasõpilastele kokkuvõtte, näiteks: Rinaldsile meeldib sõita autoga. Ta sõidab autoga Tallinnast Läti puhkusele. Talvel sõidab Rinalds soojale maale, ta lendab lennukiga Lanzarotesse. Tallinnas sõidab Rinalds tööle bussiga.

Numbrid

Kõigepealt loevad kõik koos kaardilt numbreid. Seejärel teevad õpilased liitmis- ja lahutamistehteid (kui grupp juba numbreid oskab, siis kuni 100 piires). Seda võib teha ka ahelmänguna või paarides.

Pärast seda kirjutavad õpilased üles õpetaja telefoninumbri ning igäüks ütleb, mis on tema telefoninumber. Siis töötavad õpilased paarides.

Ülesanne: Vaata kaarti. Kes on number 1 (2, 3 jne)? Õpilased räägivad, mida nad on selle tegelase kohta välja mõelnud. Näiteks: Number seitse on Baruto. Baruto on eestlane, aga ta elab Jaapanis. Ta räägib eesti, vene, jaapani ja inglise keelt. Ta on suur ja tugev mees.

Mul on...

Õpilased loevad kaardilt lauseid ja seejärel liiguvad klassiruumis ringi ning vestlevad üksteisega, esitades küsimusi pereliikmete kohta, näiteks: Kas sul on vanaema? Mis on tema nimi? Kus ta elab? Seejärel vastas paariline küsimustele ning küsis omakorda uue küsimuse. Teatud aja järel paarid vahetuvad.

Õpilased vestlevad ka üldisemalt sellest, mis kellegi on. Näiteks: Kas sul on maja /auto? Mul on suur telekas, jne.

Asjad kirjutuslaual

Grupp vaatab esemeid ja räägib neist. Arvuti puhul räägitakse erinevat tüüpi arvutitest (sülearvuti, tahvelarvuti, lauaarvuti) ja kuidas mobla kohta veel võib öelda (mobiil, mobiiltelefon, nutitelefoni). Õpetaja kirjutab kaardilt puuduvad sõnad tahvlile. Pildil ei ole kõiki esemeid, mis õpilaste laudadel tavaliselt on, näiteks prillid (saab joonistada ja kirjutada need kaardile juurde). Selle kaardiga saab ka harjutada fraasi: Mul on.... Tööpaarides: Mis sul on? Mul on märkmik, mobla, raamat ja pliiats.

Kehaosad

Õpilased vaatavad kaarti ja teevad dialoogi – üks on kass ja teine on tüdruk. Tööülesanne: Mida küsib tüdruk? Kuidas kass vastab?

Seejärel saab mängida kehaosade mängu – kõik tõusevad püsti, õpetaja nimetab kehaosa ja õpilased puudutavad oma vastavat kehaosa: parem ja vasak jalg, pea, nägu, nina jne.

Värvid

Õpetaja küsib pliiatseid näidates: Mis värvi see on? Õpilased vastavad. Saab nimetada ruumis olevaid esemeid (tool, laud, tahvel, raamat jne) ja teha ahelmängu küsides, mis värvi need esemed on. Seejärel teevad õpilased dialoogi, küsides üksteiselt küsimusi, näiteks: Mis värvi on sinu raamat? Mis on sinu lemmikvärv? Jne.

Aastaajad

Õpetaja jagab kaardid laiali ning siis jutustavad õpilased: „Pildil on ....“ Õpilased kirjeldavad (olevikus), mis pildil juhtub ning milline on ilm erinevatel aastaegadel. Õpilased moodustavad ka lauseid selle kohta, mida piltidel otseselt näha pole: „Kevadel ja suvel on puud rohelised, sügisel on puud värvilised“ jne. Õpilased räägivad (paarides), mis on nende lemmikaastaeg ja miks ning mida nad teevad sellel aastaajal.

Mööbel

Kõigepealt vaatavad õpilased keelekaarti ja ütlevad kaardil olevate sõnade mitmuse. Õpetaja kirjutab mitmuse vormid tahvlile. Siis kirjutavad õpilased kaardile/tahvlile esemed, mille nimetusi nad teavad, aga mis kaardilt puuduvad, näiteks nagi, diivan, peegel, kirjutuslaud jne.

Mis on toas? Õpilased nimetavad esemeid, mis on klassiruumis. Mitu ... on selles toas? Õpilased harjutavad arvsõnafraasi (toas on kolm lauda, kaksteist tooli jne).

Mis on sinu kodus? Õpilased nimetavad esemeid, mis on nende kodus (toas). Küsivad üksteiselt küsimusi: Kas sul on...? Mitu ... sul on? Mis värvi on sinu ...?

Mäng: Õpilane ütleb lause toas olevate esemete kohta, teised peavad ära arvama, kas see on õige või vale ning vajadusel parandama. Näiteks: A: Selles toas on kaks nagi. B: Vale, selles toas on ainult üks nagi.

Nädalapäevad

Õpetaja ja õpilased vaatavad kalendrit. Mis päev on täna? Mis päev on homme? (ülehomme, eile, üleüle). Seejärel esitavad õpilased üksteisele küsimusi, kasutades kaardil olevaid sõnu, näiteks: Kas sa käid saunas esmaspäeval? Mis päeval sa puhkad? jne. Õpetaja tutvustab määrsõnaliidet -(i)ti, mida kasutatakse, kui tegevus on nädalapäeviti regulaarne (N: esmaspäeviti). Seejärel laseb õpetaja jutustada õpilastel, mida nad teevad igal kindlal nädalapäeval. Tegevused, mis kaardilt puuduvad, kirjutatakse tahvlile.

Kaardid: Juur- ja puuviljad, toiduained, turul

Juur- ja puuviljad

Õpilased saavad küsida erinevate viljade kohta küsimusi: Mis värvi on ...? Mõni vili (õun, sibul) võib olla ka mitut erinevat värvi. Seejärel saavad õpilased nimetada vilju, mida ei olnud kaardil ning ka seda, mis värvi vastav vili on. Kaardilt puuduvate viljade nimed kirjutab õpetaja tahvlile, õpilased kirjutavad need oma kaardi teisele poolele või vihikutesse.

Õpilastega koos vaadatakse keelekaarte juur- ja puuviljade ning toiduainetega. Õpilased moodustavad ka mitmusevormid. Õpilased küsivad üksteiselt küsimusi: Mida sa sööd hommikusöögiks/lõunaks/ õhtusöögiks? Mis sulle maitseb? Kas sulle maitsevad ....? jne. Kasutatakse ajamäärsõnu: sageli, harilikult, tavaliselt, vahel, harva.

Õpetaja küsib: Kas sa käid turul või poes? Millal /kui tihti sa käid turul? Harjutatakse erinevate ajamäärustega variante (kaks korda nädalas, üks kord kuus jne). Seejärel vaatavad õpilased turu postkaarti ja arutavad, mis on pildil olevas purgis, pakikestes, letil ning kas kala on värske või soolatud/kuivatatud. Õpilased arutavad, milliseid toiduaineid müüakse purgis, pakis, kotis jne. Seejärel jagab õpetaja õpilased paaridesse ning õpilased teevad dialoogi, kus üks osaleja on müüja ja teine ostja. Õpetaja kirjutab tahvlile need sõnad, mida kaardil pole.